

BÉKALENCSE

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság hírlevele

2023. január

HÍREK

Egyre értékesebb kincsünk: a víz

Az elmúlt években, különösen a mögöttünk álló esztendő tavaszi-nyári hónapjaiban emberemlékezet óta nem tapasztalt aszály sújtotta szinte az ország minden részét, így a dél-dunántúli területeket is. A Mecsekben korábban állandó vízfolyások, patakok száradtak ki, vagy bővizű források apadtak el. Évszázados kutakból tűnt el a víz, komoly kihívások elé állítva a természetet és embert egyaránt.

Azonban a múlt év őszi és téli időszakában kedvezően alakultak a hazai csapadék mennyiségek. December végére a sokéves átlagot megközelítették, helyenként azon is túltettek a mért adatok Igazgatóságunk működési területén. A január folyamán lehullott, ismét jelentős mennyiségű csapadék már látványos változásokat hozott a korábbi időszak elkésérítő állapotaihoz képest. Visszatért az éltető víz a régóta kiszáradt, vagy alig csordogáló patakok medrébe és újra „működnek” a valaha elapadhatatlannak tűnő források. Amennyiben kitart és továbbra is kedvezően alakul a csapadékos időjárás, a kutakban is hamarosan megjelenhet a víz.

Szöveg és fotó: Kulcsár Péter

A 2023. év állatai, növényei

Év kételtűje: alpesi götte	Év hala: lápi póc	Év rovara: közönséges temetőbogár
Év fája: vénic szil	Év gombája: disznófülgomba	Év madara: barkóscinege
Év lepkéje: fecskefarkú lepke	Év vadvirága: borzas len	Év emlőse: vakond

Lezárult a Riverside projekt

A horvátországi Dravska Prica látogatóközpontban megtartott konferenciával lezárult a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság közreműködésével megvalósított Riverside projekt. A projekt célja az Ötoldalú Mura-Dráva-Duna Bioszféra-rezervátumon belüli együttműködés elmélyítése volt. Ennek keretében horvátországi partnerekkel közösen megvalósult több kiválasztott élőlénycsoport felmérése, lezajlott a Kisinci-tó nevű Dráva holtág mederkotrása, valamint cserjeirtást hajtottunk végre a nemzeti park meghatározott területein.

A bioszféra rezervátum jobb megismertetése céljából a horvát partnerekkel közös könyv és online térkép készült, nyílt napot rendeztünk a helyi lakosság számára, valamint vízitúra táborhelyeket újítottunk fel. Nemzetközi online kutatói workshopot szerveztünk a projekt keretében felmért biotikai adatokról (vízinövények, madarak, mocsári teknős, szitakötő és kérészek). A projekt során elkészült magyar-horvát természetvédelmi stratégia egyrészt segíteni fog az ágazaton belüli határ menti elképzelések harmonizálásában, másrészt felhasználható lesz más ágazatok (vízügy, erdészet) vonatkozásában. A pályázat keretében elkészült egy tanulmány, amely az Ős-Dráva program célterületének tájhasználat változási lehetőségeivel foglalkozik.

Információk a projektről: <https://ddnp.hu/igazgatosag/palyazatok/riverside>

A zárókonferencia résztvevői – Fotó: Mihaela Štefanec

Árvizek az Abaligeti-barlangban

Januárban három alkalommal is volt árvíz az Abaligeti-barlangban. Igazgatóságunkat többben megkeresték a médiában helyenként katasztrófhelyzetként tált jelenséggel kapcsolatos kérdésekkel. Aggodalomra nincs ok, mivel ez egy teljesen kézenfekvő természeti jelenség. Összegyűjtöttük a legfontosabb tudnivalókat a témával kapcsolatban.

Az Abaligeti-barlang szinte teljes hosszában patak csörgedezik. A barlang kialakulása főként ennek köszönhető: a patak vize és a benne szállított hordalék az évezredek alatt formálta ki a járatrendszert, ezen folyamat napjainkban is tart.

Hogyan jön létre patak a barlangban? Az Abaligeti-barlang fölötti, erdővel borított területre érkező csapadékvíz először beszívárog a talajba, majd a talajrétegen átjutva, a kőzet kisebb-nagyobb repedésein keresztül érkezik meg a barlang belsejébe. Az így, több helyen beszívárgó víz a barlangban patakká egyesül. A percnként 100-150 liter vízhozamú patak a barlang bejáratánál jut ki a szabadba, majd befolyik az Abaligeti-tóba.

Hirtelen lezúduló nagy mennyiségű csapadék alkalmával, továbbá hóolvadáskor viszonylag rövid idő leforgása alatt hatalmas mennyiségű víz jut be a repedéseken és a víznyelőkön keresztül a barlangba. A patak vízhozama megsokszorozódik. A növekvő vízmennyiség következtében – a folyók áradásához hasonlóan – megemelkedik a patak vízszintje.

A barlang esetében, mivel a járat nagysága, valamint a bejárat szakasz keresztmetszete adott, az egységnyi idő alatt érkező víz mennyisége jóval meghaladja a távozni képes víz mennyiségét, ezért a folyamat még látványosabb. Ilyenkor rendszerint víz alá kerülnek a kiépített járdák és lépcsők, sőt, alkalmanként a korlátok is, a víz energiája sokszorosára nő, így a látogatás nem lehetséges, a barlangi túrák elmaradnak.

A vízutánpótlás megszűnésével az összegyűlt víztömeg kijut a szabadba, a patak eléri a normál vízszintet. Az áradás levonulását követően munkatársaink megkezdik a lerakódott hordalék, sár, a kavicsok eltakarítását. Ez rendszerint több órát vesz igénybe, tekintettel a látogatható szakasz hosszára.

Szöveg: Komlós Attila, fotó: DDNPI archívum

Varga György a Magyar Kultúra Lovagja

A Mohácsi Nemzeti Emlékhelyen dolgozó kollégánknak, Varga Györgynek a kulturális örökség megőrzése, felkutatása, ápolása, népszerűsítése, alkotó fejlesztése érdekében huzamos időn át kifejtett önzetlen tevékenysége elismeréséül, január 21-én a Magyar Kultúra Lovagja címet adományozták.

Varga György 2007 óta a Mohácsi Nemzeti Emlékhely üzemeltetője, munkájának köszönhetően az emlékhely látogatottsága az azóta eltelt időszakban jelentősen megnőtt. A hét minden napján fogadja a vendégeket, akiknél emberi hozzáállása, magas szintű szakmai felkészültsége, lelkiismeretes, elhivatott munkája mindig elismerést váltott ki.

Ötleteivel, javaslataival számos esetben segítette a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság munkáját, melynek eredményeként több sikeres pályázatot tudunk megvalósítani. Felügyelete alatt igényes és folyamatosan karbantartott emlékhelyet sikerült kialakítani, mely neki köszönhetően is méltó helye lett a mohácsi csata emléke előtti főhajtásnak.

A 2012 óta hivatalosan Nemzeti Emlékhely rangot viselő helyszín rendszeresen ad otthont különböző rendezvényeknek, melyek a csatát és történelmi korszakát idézik meg, a hőskről való méltó megemlékezést szolgálják: idegenvezetések a sírkertben, előadások hadtörténész közreműködésével, korhű fegyverek másolatainak bemutatója, történelmi játszóházak gyerekeknek, íjászat, valamint egyéb programok, melyek megszervezésében és lebonyolításban Varga György jelentős szerepet vállalt az elmúlt 15 évben.

Kép: Varga György csoportot vezet a Mohácsi Nemzeti Emlékhelyen – Fotó: Komlós Attila

Még tart a magyar kikerics virágzása

Egy-két hétig még látható a virágzó magyar kikerics a fokozottan védett Szársomlyón. A korábbi évek tapasztalatai alapján elmondhatjuk, hogy a virág december végétől február közepéig nyílik.

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság hetente öt alkalommal – szerdától vasárnapig minden nap – indít garantált szakvezetési túrát a Szársomlyóra, így az érdeklődők megtekinthetik, valamint lefotózhatják a természet e különleges szépségét.

Fotó: Völgyi Sándor

A túrákkal kapcsolatos információk itt érhetők el:
https://ddnp.hu/okoturizmus/ajanlatok/szakvezeteses_tura_a_szarsomlyora

SZEMELVÉNYEK A TERMÉSZETVÉDELEM TÖRTÉNETÉBŐL

140 éve történt

A 140 éve elfogadott „Az 1883. évi XX. törvénycikk a vadásatról” címet viselő jogszabály, közismertebb nevén „második vadászati törvény” számos, a természetvédelem érdekeit szolgáló rendelkezést tartalmazott:

- minden időben tilos vadászni énekesmadarakra
- korlátozva szabad vadászni nyírfajdra, sikekfajdra, császármadárakra, tűzokra
- bizonyos eseteket leszámítva, nem szabad elfogni madarak fiókáit, érinteni a fészket, elszedni a tojásait
- a vadászati tilalmak kiterjednek a vándor- és vízimadarak párosodási és költési idejére.

Bár a törvény nem jelentett teljes jogi védelmet, ennek ellenére az első madárvédelmi jogszabálynak kell tekintenünk, hiszen gondoskodott 130-140 énekes madárfaj részleges védelméről.

Forrás: Rakonczay Zoltán: A természetvédelem története Magyarországon, Mezőgazda Kiadó, Budapest, 2009.

Illusztráció: Az állatok védelme (szerk.: Herman Ottó), Franklin Társulat, Budapest, 1883.

Sorozatszerkesztő: Varga Zsolt

ÖKOTURIZMUS

Programajánlat a busójáráskor Mohács közelében

A mohácsi busójárásra érkező vendégek számára kínál a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság tartalmas programot a látványos forgatag előtti délelőttre.

Február 19-én vasárnap a **Mohácsi Nemzeti Emlékhely** idegenvezetéssel, csoportosan látogatható, egyéni vendégeknek lehetőségük van a folyamatosan induló csoportokhoz csatlakozni.

Javasoljuk az érdeklődőknek, hogy amennyiben tehetik, a zsúfolt vasárnap helyett egy nappal korábban, február 18-án, szombaton keressék fel az emlékhelyet!

Információk: www.ddnp.hu/mne

Túrák, rendezvények 2023-ban

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság munkatársai 2023-ban is tartalmas szakvezetéses túrákkal, gyerekprogramokkal, rendezvényekkel várják az érdeklődőket.

Az alábbi linkről letölthető dokumentum a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság 2023. évre tervezett programjainak vázlatos bemutatását tartalmazza:

https://ddnp.hu/okoturizmus/esemenynaptar/esemenynaptar_1

A programok részletes ismertetése – térképpel és hasznos tudnivalókkal – mindig az adott eseményt megelőző hetekben kerül fel honlapunkra (<https://ddnp.hu/okoturizmus/programok>). Programjaink egy része természeti jelenségekhez (például virágzás, madárvonulás) és időjárási körülményekhez kapcsolódik, ezért az előre meghirdetett időpontokban változások lehetségesek.

Februári programajánló

Február 2.: Vizes élőhelyek világnapja

A világnap alkalmából a Duna és a Dráva jellegzetes élővilága mutatkozik be az érdeklődőknek. A programon fő szerep jut a természetvédelemnek, hiszen a tiszta víz kiemelkedően fontos az élőlények és az egész ökoszisztéma szempontjából, ezért kémiai vízminőség-vizsgálattal zárul a foglalkozás.

A programra előzetes bejelentkezés szükséges! Tel.: 70/374-0295.

Helyszín, időpont: Ős-Dráva Látogatóközpont, 10.00 óra.

A program időtartama: 60 perc, a részvételi díj: 500 Ft/fő.

Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság, Ökoturisztikai és Környezeti nevelési Osztály

7625 Pécs, Tettye tér 9.

Tel.: 30/405-4571, 30/377-3388

E-mail: szilvia.wodtke@ddnp.hu, attila.komlos@ddnp.hu

www.ddnp.hu

Köszönjük, hogy meggondolja, kinyomtassa-e papírra ezt a levelet.

Amennyiben Ön nem kíván a továbbiakban hírlevelet kapni a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóságtól, a következő linken iratkozhat le: https://ddnp.hu/hasznos/hirlevel_leiratkozas